NEDERLANDSE GRAMMATICA

DUTCH GRAMMAR

ikben vitali

Inhoudsopgave

table of contents

1 Basisgrammatica

1.a.	Lidwoorden	Articles
1.b.	Pluralis & verkleinwoorden	Plurals and Diminutives
1.c.	Persoonlijke voornaamwoorden	Personal Pronouns
1.d.	Bezittelijke voornaamwoorden	Possessive Pronouns
1.e.	Dit, dat, deze, die	Demonstrative Pronouns
1.f.	Adjectieven	Adjectives
1.g.	Vergelijkingen	Comparisons
1.h.	Voorzetsels	Prepositions

2 Werkwoorden & tijden

2.a.	pv, infinitief, participium	Verb Forms
2.b.	Presens	Present Tense
2.c.	Modale werkwoorden	Modal Verbs
2.d.	Wederkerende werkwoorden	Reflexive Verbs
2.e.	Futurum	Future Tense
2.f.	Soft ketchup / ’t Kofschip	Spelling Rules
2.g.	Imperfectum	Simple Past
2.h.	Perfectum	Present Perfect
2.i.	Perfectum vs imperfectum	Comparing Past Tenses
2.j.	Plusquamperfectum	Past Perfect
2.k.	Passieve vorm	Passive Voice

3 Zinsbouw & vraagwoorden

3.a.	Niet of geen	Negation
3.b.	Vraagwoorden	Question Words
3.c.	Waar + voorzetsel	Prepositional Forms
3.d.	Die, dat, wat, wie, waar	Relative and Reference Words
3.e.	Er — verschillende gebruiken	Uses of Er
3.f.	Om ... te + infinitief	Purpose & Infinitives

4 Voegwoorden & verbanden

4.a.	Veelgebruikte voegwoorden	Common Conjunctions
4.b.	Voorwaarden & tijd	Conditions and Time Clauses
4.c.	Reden & gevolg	Reason and Result
4.d.	Volgorde & tijd	Sequence and Time

5 Communicatie & meningen

5.a.	Eens of oneens	Agreeing and Disagreeing
5.b.	Meningen geven	Giving Opinions
5.c.	Keuzes & voorkeuren	Choices and Preferences
5.d.	Advies & suggesties	Advice and Suggestions

1.a. Lidwoorden

articles · de / het / een

ikben vitali

Subject	pv	Rest	*Kernconstructie*

1 De-woorden

the · singular de-word

Formule:

De + de-woord + pv + rest

Voorbeelden:

De deur is open.
The door is open.

De collega komt morgen.
The colleague is coming tomorrow.

i Many singular nouns use **de**:
de *deur,* ***de*** *tafel.*

2 Het-woorden

the · singular het-word

Formule:

Het + het-woord + pv + rest

Voorbeelden:

Het raam is nieuw.
The window is new.

Het gebouw staat hier.
The building stands here.

i Some singular nouns use **het**:
het *raam,* ***het*** *huis.*

3 Een

a / an · one person or thing

Formule:

Een + naamwoord + pv + rest

Voorbeelden:

Een man komt binnen.
A man comes in.

Een kind speelt buiten.
A child is playing outside.

i Use **een** when the person or thing is not identified:
een *man,* ***een*** *kind.*

4 Pluralis

plural · always de

Formule:

De + pluralis + pv + rest

Voorbeelden:

De ramen zijn schoon.
The windows are clean.

De huizen zijn groot.
The houses are big.

i When you mean “the” for more than one, use **de**:
het raam → ***de*** *ramen; het huis →* ***de*** *huizen.*

5 Verkleinwoorden

small forms · always het

Formule:

Het + verkleinwoord + pv + rest

Voorbeelden:

Het tafeltje is klein.
The little table is small.

Het meisje lacht.
The girl laughs.

i Singular diminutives always use **het**,
even if the original noun uses de:
de tafel → ***het*** *tafeltje.*

6 Bekend / onbekend

the / a · first mention

Formule:

Een + naamwoord → de/het + naamwoord

Voorbeelden:

Er staat *een* auto.
There is a car.

De auto is rood.
The car is red.

i **Een** introduces something not yet identified;
de/het identifies something known.

7 Woorden samen

two words become one

Formule:

Eerste deel + laatste deel → lidwoord

Voorbeelden:

Het woordenboek ligt hier.
The dictionary is here.

De voordeur staat open.
The front door is open.

i The last part decides the article: *het boek →*
het *woordenboek; de deur →* ***de*** *voordeur.*

8 Zonder lidwoord

general plural / mass / language

Formule:

Subject + pv + naamwoord

Voorbeelden:

Wij kopen boeken.
We buy books.

Ik spreek Nederlands.
I speak Dutch.

i Often use no article for general plurals
or languages: *boeken, Nederlands.*

! Important

The / a(n)

De / het = the: A particular person or thing.
Een = a/an: A person or thing not yet identified.

Two article rules

For “the”: plural nouns use de (de boeken).
Singular diminutives use het (het boekje).

Learn de / het

No single rule tells you de or het for every noun.
Learn each noun with its article.

1.b. Pluralis & verkleinwoorden

plurals and diminutives

ikben vitali

Subject | pv | Adjectief | Rest | *Kernconstructie*

1 Pluralis op -en

more than one · -en

Formule:

boek + *-en* → *boeken*

Voorbeelden:

De boeken liggen hier.
The books are here.

De ramen zijn nieuw.
The windows are new.

i Many nouns add **-en** in the plural:
*boek → **boeken**, raam → **ramen**.*

2 Pluralis op -s

more than one · -s

Formule:

tafel + *-s* → *tafels*

Voorbeelden:

De tafels staan buiten.
The tables are outside.

De kamers zijn groot.
The rooms are big.

i Many nouns ending in -el, -er or –en take **-s**:
*tafel → **tafels**, kamer → **kamers**.*

3 Pluralis op -'s

more than one · -'s

Formule:

auto + *-'s* → *auto's*

Voorbeelden:

De auto's staan buiten.
The cars are outside.

De baby's slapen.
The babies are sleeping.

i Use **-'s** to keep the correct vowel sound:
auto's**, **opa's**, **taxi's**, **baby's.

4 Spelling verandert

vowels and consonants

Formule:

man → *mannen* / huis → *huizen*

Voorbeelden:

De mannen komen morgen.
The men are coming tomorrow.

De huizen zijn groot.
The houses are big.

i Watch vowel length and spelling:
*man → **mannen**, raam → **ramen**, huis → **huizen**.*

5 Onregelmatig

irregular plural forms

Formule:

kind → *kinderen*

Voorbeelden:

De kinderen spelen buiten.
The children are playing outside.

De eieren zijn vers.
The eggs are fresh.

i Learn these different forms:
*kind → **kinderen**, ei → **eieren**, stad → **steden**.*

6 Verkleinwoord: -je / -tje

common endings for small forms

Formule:

boek + *-je* → *boekje*

Voorbeelden:

Het boekje ligt hier.
The little book is here.

Het stoeltje is klein.
The little chair is small.

i Common endings are **-je** and **-tje**:
*boek → **boekje**; stoel → **stoeltje**.*

7 Verkleinwoord: -pje / -etje

ending depends on the sound

Formule:

boom + *-pje* → *boompje*

Voorbeelden:

Het boompje groeit.
The little tree is growing.

Het balletje rolt.
The little ball is rolling.

i *Boom → **boompje** (**-pje**);*
*bal → **balletje** (**-etje** with a doubled consonant).*

8 -kje en lidwoorden

special ending and articles

Formule:

Het + *verkleinwoord* → de
+ pluralis

Voorbeelden:

Het koninkje lacht.
The little king is laughing.

De koninkjes lachen.
The little kings are laughing.

i Singular diminutives take **het**; plurals take **de**:
***het** koninkje → **de** koninkjes.*

! Important

Pluralis

Most plurals use -en or -s;
Use -'s to preserve vowel pronunciation.

Making words smaller

-je, -tje, -pje, -etje, -kje;
Choose by the word ending.

Articles & spelling

For “the”: plurals take de; singular diminutives take het.
Watch spelling changes.

1.c. Persoonlijke voornaamwoorden

personal pronouns

ikben vitali

Subject | pv | Voorzetsel | Rest | *Kernconstructie*

1 Subject — singularis

subject · singular

Formule:

Subject + pv + rest

Voorbeelden:

Ik werk vandaag.
I work today.

Zij woont in België.
She lives in Belgium.

i Subject forms: **ik**, **ij/je**, **u**, **hij**, **zij/ze**, **het**.

2 Subject — pluralis

subject · plural

Formule:

Subject + pv + rest

Voorbeelden:

Wij werken samen.
We work together.

Jullie leren Nederlands.
You (plural) learn Dutch.

i Subject forms: **wij/we**, **jullie**, **zij/ze**.

3 Mij / jou / hem / haar

me / you / him / her

Formule:

Subject + pv + mij / haar

Voorbeelden:

Hij belt *mij.*
He calls me.

Ik zie *haar.*
I see her.

i Use object pronouns with verbs such as zien or bellen: **mij/me**, **jou/je**, **u**, **hem**, **haar**, **het**.

4 Ons / jullie / hen

us / you / them

Formule:

Subject + pv + ons / hen

Voorbeelden:

Zij helpt *ons.*
She helps us.

Ik ken *hen.*
I know them.

i Object pronouns: **ons** (us), **jullie** (you all), **u** (formal you), **hen/hun/ze** (them).

5 Jij / je — jou / je

emphasis and weak forms

Formule:

Jij/Je + pv + rest

Voorbeelden:

Jij kiest de kleur.
You choose the colour.

Ik bel *je* morgen.
I will call you tomorrow.

i **Jij** is a subject; **jou** is an object.
Je is the usual short form of both.

6 Na een voorzetsel

after a preposition

Formule:

Voorzetsel + *jou / haar*

Voorbeelden:

Dit is voor *jou.*
This is for you.

Ik praat met *haar.*
I am talking with her.

i After a preposition, use object forms:
voor jou, **met haar**, **aan hen**.

7 Hen / hun / ze

them · different forms

Formule:

Subject + pv + *hen/hun/ze*

Voorbeelden:

Ik zie *hen.*
I see them.

Ik geef *hun* een boek.
I give them a book.

i **Hen**: *Ik zie **hen**.* **Hun**: *Ik geef **hun** een boek.*
Ze is common for both in everyday Dutch.

8 Ge / gij (België)

informal Belgian Flemish

Formule:

Ge/Gij + pv + rest

Voorbeelden:

Ge komt morgen.
You are coming tomorrow.

Ik bel u later.
I will call you later.

i In informal, use **ge/gij** when you do the action.
Use **u** when receiving the action.

! Important

Subject / object

Subject: ik, jij, hij, wij...
Object: mij, jou, hem, ons...

Strong / short forms

jij vs je; jou vs je; wij vs we; zij vs ze.

Informal Flemish

With ge/gij, u can be the object.
Formal u can also be the subject.

1.d. Bezittelijke voornaamwoorden

possessive pronouns

ikben vitali

Subject	pv	Bezittelijk voornaamwoord	Rest

1 Mijn

my · ik

Formule:

mijn + noun

Voorbeelden:

Mijn broer werkt vandaag.
My brother is working today.

Dit is mijn boek.
This is my book.

i **Mijn** means “my”: ***mijn*** *broer*, ***mijn*** *boek*.
M’n is common in informal speech.

2 Jouw / je

your · jij / je

Formule:

jouw / je + noun

Voorbeelden:

Jouw tekening is klaar.
Your drawing is ready.

Ik heb je sleutel.
I have your key.

i Use **jouw** to stress “your”; **je** is more common:
jouw *boek* / ***je*** *boek*.

3 Zijn / haar

his / her · hij / zij

Formule:

zijn / haar + noun

Voorbeelden:

Zijn auto staat buiten.
His car is outside.

Haar fiets is nieuw.
Her bicycle is new.

i **Zijn** = his; **haar** = her.
Choose by who is meant, not by the noun’s de/het.

4 Ons

our · one het-word

Formule:

ons + het-woord

Voorbeelden:

Ons huis is groot.
Our house is big.

Ons project begint morgen.
Our project starts tomorrow.

i Use **ons** with one het-word:
ons *huis*, ***ons*** *project*.

5 Onze

our · de-words / more than one

Formule:

onze + de/plural noun

Voorbeelden:

Onze deur is open.
Our door is open.

Onze ramen zijn nieuw.
Our windows are new.

i Use **onze** with de-words and with more than one:
onze *deur*, ***onze*** *ramen*.

6 Jullie / hun

your (plural) / their

Formule:

jullie / hun + noun

Voorbeelden:

Jullie plannen zijn duidelijk.
Your plans are clear.

Hun kinderen spelen buiten.
Their children play outside.

i **Jullie** = your (you all): ***jullie*** *plannen*.
Hun = their: ***hun*** *kinderen*.

7 Uw

your · formal u

Formule:

uw + noun

Voorbeelden:

Uw afspraak begint om tien uur.
Your appointment starts at ten.

Ik heb uw e-mail ontvangen.
I received your email.

i **Uw** means “your” when being polite.
U means “you”

8 Zelfstandig gebruik

mine / yours without a noun

Formule:

Subject + pv + van mij/jou

Voorbeelden:

Dit is van mij.
This belongs to me.

Die jas is van jou.
That jacket belongs to you.

i Without a noun, you can say:
van mij, **van jou** or **van hem**.
Not: “Dat is mijn.”

! Important

Possessive words

Possessives express ownership or relationships:
mijn boek, haar broer, jouw fiets.

Ons vs onze

Ons + one het-word; onze + de-word
or more than one.

Before a noun

Put the possessive before the noun;
it usually replaces de/het/een.

1.e. Dit, dat, deze, die

demonstrative pronouns

ikben vitali

Subject | pv | Rest | *Kernconstructie*

1 Dit

this: one het-word, near

Formule:

Dit + het-woord + pv + rest

Voorbeelden:

Dit huis is nieuw.
This house is new.

Dit boek is interessant.
This book is interesting.

i Use **dit** with one het-word, often for something nearby.

2 Dat

that: one het-word, far

Formule:

Dat + het-woord + pv + rest

Voorbeelden:

Dat raam is open.
That window is open.

Dat project is klaar.
That project is ready.

i Use **dat** with one het-word, often farther away.

3 Deze

this: one de-word, near

Formule:

Deze + de-woord + pv + rest

Voorbeelden:

Deze deur is open.
This door is open.

Deze tafel is zwaar.
This table is heavy.

i Use **deze** with one de-word, often for something nearby.

4 Die

that: one de-word, far

Formule:

Die + de-woord + pv + rest

Voorbeelden:

Die deur is dicht.
That door is closed.

Die auto is snel.
That car is fast.

i Use **die** with one de-word. You can also use **die** for people.

5 Pluralis

more than one: de- and het-words

Formule:

Deze / Die + pluralis + pv + rest

Voorbeelden:

Deze ramen zijn nieuw.
These windows are new.

Die boeken zijn oud.
Those books are old.

i Use **deze** (near) or **die** (far) for more than one, even if the word normally takes het.

6 Zelfstandig gebruik

this / that without a noun

Formule:

Dit / Dat / Deze / Die + pv + rest

Voorbeelden:

Dit is mijn huis.
This is my house.

Dat is mijn auto.
That is my car.

Dat zijn mijn sleutels.
Those are my keys.

i **Dit** and **dat** can stand alone with "is" or "zijn", even when referring to de-words or plurals.

! Important

De / het

One het-word: dit / dat.
One de-word: deze / die.

Plural

For more than one, use deze / die.
This also applies to het-words.

Without a noun

Dat is mijn auto is correct:
dat identifies the car. Near/far is a tendency.

1.f. Adjectieven

adjectives

ikben vitali

Subject | pv | Infinitief | Adjectief | Rest | *Kernconstructie*

1 De-woorden

one de-word · usually -e

Formule:

De / Een + adjectief + -e + de-woord

Voorbeelden:

De mooie deur is open.
The beautiful door is open.

Een nieuwe collega komt.
A new colleague is coming.

i With one **de-word**, add **-e**:
*de **mooie** deur, een **mooie** deur.*

2 Het-woord · bepaald

het / dit / mijn → -e

Formule:

Het / Dit / Mijn + adjectief + -e + het-woord

Voorbeelden:

Het grote raam is open.
The large window is open.

Dit nieuwe boek is mooi.
This new book is nice.

i Add **-e** after **het**, **dit**, **dat** or **mijn**:
***het grote** raam, **mijn grote** raam.*

3 Het-woord · onbepaald

een / geen / elk → no -e

Formule:

Een / Geen / Elk + adjectief + het-woord

Voorbeelden:

Een groot raam staat open.
A large window is open.

Ik koop *een* nieuw boek.
I am buying a new book.

i With **een** / **geen** / **elk** + one het-word:
no **-e**, for example ***een groot** huis.*

4 Pluralis

plural · usually -e

Formule:

Adjectief + -e + *pluralis* + pv

Voorbeelden:

De grote *ramen* zijn schoon.
The large windows are clean.

Mooie *huizen* zijn duur.
Beautiful houses are expensive.

i Adjectives before plural nouns usually get **-e**:
***grote** ramen, **mooie** huizen.*

5 Na het werkwoord

after is / blijft · no -e

Formule:

Subject + pv + adjectief (no -e)

Voorbeelden:

Het huis is groot.
The house is big.

De deur blijft open.
The door remains open.

i After a verb such as "**is**" or "**blijft**", do not add **-e**:
*het huis **is groot**; de deur **blijft open**.*

6 Spelling met -e

groot → grote; dik → dikke

Formule:

adjectief → vorm met -e

Voorbeelden:

groot → grote
One vowel is removed before -e.

dik → dikke
Double the consonant to keep the short vowel.

i Watch spelling: ***groot** → **grote**, **dik** → **dikke**, **lief** → **lieve**.*

7 Iets / niets + -s

special ending -s

Formule:

Subject + pv + *iets / niets* + adjectief + -s + (infinitief)

Voorbeelden:

Ik wil *iets* moois kopen.
I want to buy something beautiful.

Er is *niets* bijzonders.
There is nothing special.

i After **iets/niets**, use **-s**:
*iets **moois**, niets **bijzonders**.*

8 Vaste combinaties

special combinations

Formule:

Lidwoord + *vaste combinatie* + pv + (adjectief)

Voorbeelden:

Het *openbaar vervoer* is handig.
Public transport is convenient.

De *algemeen directeur* komt.
The general director is coming.

i Some word combinations have no **-e**:
*het **openbaar** vervoer, de **algemeen** directeur.*

! Important

Main -e rule

Adjectives before de-words and plural nouns usually take -e; also after het, dit or mijn.

No -e

No -e with een/geen/elk + one het-word; no -e after is or blijft.

Exceptions

Spelling, fixed combinations, and iets moois (-s).

1.g. Vergelijkingen
comparisons

ikben vitali

Subject | pv | Voegwoord | Adjectief | Rest | *Kernconstructie*

1 -er dan
comparative · -er than

Formule:
Subject + pv + adjectief (-er) + dan + rest

Voorbeelden:
Deze auto | is | sneller | dan | die auto.
This car is faster than that car.

Mijn huis | is | groter | dan | jouw huis.
My house is bigger than your house.

i For many adjectives, add **-er** and use **dan** to compare two things.

2 Even ... als
equal comparison

Formule:
Subject + pv + *even* + adjectief + als + rest

Voorbeelden:
Dit raam | is | *even* | groot | als | dat.
This window is as big as that one.

Die deur | is | *even* | breed | als | deze.
That door is as wide as this one.

i Use **even ... als** for an equal comparison: ***even*** *groot* ***als*** (as big as).

3 Meer / minder
more / less · quantity

Formule:
Subject + pv + *meer/minder* + naamwoord + dan + rest

Voorbeelden:
Ik | heb | *meer* | tijd | dan | gisteren.
I have more time than yesterday.

Dit | kost | *minder* | geld | dan | dat.
This costs less money than that.

i **Meer / minder** mean more / less: ***meer*** *tijd,* ***minder*** *geld.*

4 Het ... -st
superlative without a noun

Formule:
Subject + pv + rest + *het* + adjectief (-st)

Voorbeelden:
Ik | vind | dit | *het* | leukst.
I like this the most.

Hij | werkt | *het* | snelst.
He works the fastest.

i Use **het + -st** when there is no following noun, for example ***het leukst***.

5 De/het ... -ste
superlative before a noun

Formule:
Subject + pv + *de/het* + adjectief (-ste) + naamwoord

Voorbeelden:
Dit | is | de | *leukste* | optie.
This is the nicest option.

Hij | kocht | *het* | goedkoopste | boek.
He bought the cheapest book.

i Before a noun, use **-ste**: *het* ***goedkoopste*** *boek.*

6 Onregelmatig
irregular forms

Formule:
basis → *vergrotende trap* → *overtreffende trap*

Voorbeelden:
goed → *beter* → *best*
good → better → best

veel → *meer* → *meest*
much / many → more → most

i Irregular patterns: *goed–****beter****–****best****; veel–****meer****–****meest****; weinig–****minder****–****minst****.*

7 Liever / liefst
expressing preferences

Formule:
Subject + pv + *liever / het liefst* + rest

Voorbeelden:
Ik | drink | *liever* | thee | dan | koffie.
I prefer tea to coffee.

Ik | reis | *het liefst* | met de trein.
I like travelling by train best.

i **Liever** = prefer; **het liefst** = like best. *Ik drink* ***liever*** *thee dan koffie.*

8 Leuk
example adjective pattern

Formule:
leuk → *leuker* → *leukst(e)*

Voorbeelden:
Deze film | is | *leuker* | dan | die film.
This film is nicer than that film.

Dit | is | de | *leukste* | film.
This is the nicest film.

i ***Leuk*** → ***leuker*** → ***leukst***. Before a noun: *de* ***leukste*** *film.*

! Important

Comparative
Add -er + dan for many adjectives; use even + adjective + als for equality.

Superlative
Often het + -st without a noun; de/het + -ste before a noun.

Irregular
goed → beter → best; veel → meer → meest; graag → liever → liefst.

1.h. Voorzetsels

prepositions · place, time, direction

ikben vitali

Subject	pv	Voorzetsel	Rest

1 In

inside · towns / countries

Formule:

Subject + pv + in + rest

Voorbeelden:

De sleutels | liggen | in | de lade.
The keys are in the drawer.

Ik | woon | in | België.
I live in Belgium.

ⓘ Use **in** for places:
in de lade, in België.

2 Op

on · surfaces / days

Formule:

Subject + pv + op + rest

Voorbeelden:

Het boek | ligt | op | de tafel.
The book is on the table.

Wij | werken | op | maandag.
We work on Monday.

ⓘ Use **op** for a surface or a day:
op de tafel, op maandag.

3 Aan

attached to · at

Formule:

Subject + pv + aan + rest

Voorbeelden:

De klok | hangt | aan | de muur.
The clock hangs on the wall.

Wij | zitten | aan | tafel.
We are sitting at the table.

ⓘ **Aan** often means “at” or “attached to”:
aan tafel, aan de muur.

4 Bij / naast / tegenover

near · next to · opposite

Formule:

Subject + pv + bij/naast + rest

Voorbeelden:

Ik | wacht | bij | de ingang.
I am waiting near the entrance.

De fiets | staat | naast | het huis.
The bicycle is next to the house.

ⓘ **Bij** = near/at; **naast** = next to;
tegenover = opposite or across from.

5 Naar / uit / van

direction · origin

Formule:

Subject + pv + naar/uit + rest

Voorbeelden:

Ik | ga | naar | de werf.
I am going to the construction site.

Zij | komt | uit | Nederland.
She comes from the Netherlands.

ⓘ **Naar** = to a place; **uit** = from or out of;
van = from someone or somewhere.

6 Om / op / in

times · dates · longer periods

Formule:

Subject + pv + om/op/in + rest

Voorbeelden:

De les | begint | om | acht uur.
The class starts at eight o’clock.

Wij | werken | op | dinsdag.
We work on Tuesday.

ⓘ **Om** = clock time; **op** = day/date;
in = month, year or season (*in oktober*).

7 Sinds / vanaf / tot

since · from · until

Formule:

Subject + pv + sinds/tot + rest

Voorbeelden:

Ik | werk | sinds | juni.
I have worked since June.

De winkel | is | open | tot | zes uur.
The shop is open until six.

ⓘ **Sinds** = from the past until now.
Vanaf = starting at. **Tot** = until.

8 Met / zonder / voor

with · without · for

Formule:

Subject + pv + met/zonder + rest

Voorbeelden:

Ik | reis | met | de trein.
I travel by train.

Wij | werken | zonder | pauze.
We work without a break.

ⓘ **Met** = with/by; **zonder** = without;
voor = for, e.g. *Dit is voor jou.*

! Important

Place

In, op, aan, bij, naast, tegenover, onder, boven, voor, achter, tussen.

Time

Om 8 uur; op maandag; in oktober;
sinds = since; tot = until.

Direction / other

Naar = to; uit/van = from; met = with/by;
zonder = without. Learn combinations in context.

2.a. pv, infinitief, participium

verb forms

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Infinitief | Participium | Rest

1 Persoonsvorm (pv)

conjugated verb — finite verb

Formule:

Subject + pv + extra informatie

Voorbeelden:

Ik werk vandaag.
I work today.

Zij woont in België.
She lives in Belgium.

i The **pv** changes with the person and tense.
In a normal main clause, it comes second.

2 Infinitief

infinitive — dictionary form

Formule:

Subject + pv + rest + infinitief

Voorbeelden:

Ik wil morgen werken.
I want to work tomorrow.

Wij gaan samen oefenen.
We are going to practise together.

i The infinitive is the basic form of a verb:
werken, ***gaan***, ***lezen***. It often comes last.

3 Participium

past participle — voltooid deelwoord

Formule:

Subject + pv + rest + participium

Voorbeelden:

Ik heb gisteren gewerkt.
I worked yesterday.

Zij is naar huis gegaan.
She has gone home.

i In these lessons, **participium** means past participle.
It often appears with **hebben** or **zijn**.

4 Eén werkwoord

one verb — the pv

Formule:

Subject + pv + rest

Voorbeelden:

Hij leest een boek.
He is reading a book.

De les begint om acht uur.
The class starts at eight.

i With a single verb, that verb is
the **pv** (the conjugated verb).

5 Twee werkwoorden

pv + infinitief

Formule:

Subject + pv + rest + infinitief

Voorbeelden:

Ik moet morgen werken.
I have to work tomorrow.

Wij willen thuis oefenen.
We want to practise at home.

i The **pv** changes; the infinitive keeps its base form
and usually comes near the end.

6 Perfectum

pv + participium

Formule:

Subject + pv + rest + participium

Voorbeelden:

Ik heb de tekening gecontroleerd.
I have checked the drawing.

We zijn vroeg vertrokken.
We left early.

i In the **perfectum**, a form of **hebben** or **zijn**
is the **pv**; the other verb is a **participium**.

7 Herkennen

how to identify the three forms

Formule:

infinitief + pv + participium

Voorbeelden:

werken → ik werk → gewerkt
to work → I work → worked

gaan → ik ga → gegaan
to go → I go → gone

i Compare:
werken = infinitief; *ik werk = **pv***; *gewerkt = participium.*

! Important

pv (persoonsvorm)

The pv changes with the subject and tense.
In statements, it normally comes second.

Infinitief

The basic verb form, often used after a modal verb.
Examples: werken, gaan, lezen.

Participium

Here: past participle. Together with hebben or zijn
it forms the perfectum: heb gewerkt, ben gegaan.

2.b. Presens

present tense

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Vraagwoord | Voegwoord | Infinitief | Rest

1 Gewone zin

normal sentence

Formule:

Subject + pv + extra informatie

Voorbeelden:

Ik werk vandaag op kantoor.
I work at the office today.

Wij leren elke avond Nederlands.
We learn Dutch every evening.

i In a normal sentence that starts with the subject, the **pv** comes second.

2 Inversie

inversion

Formule:

Extra informatie + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Vandaag werk ik op kantoor.
Today I work at the office.

Morgen ga ik naar de les.
Tomorrow I am going to class.

i Inversion: start with time or place. Then put the **pv** before the subject.

3 Ja/nee-vraag

yes/no question

Formule:

Pv + subject + extra informatie + ?

Voorbeelden:

Werk jij vandaag op kantoor ?
Do you work at the office today?

Ga jij morgen naar de les ?
Are you going to class tomorrow?

i Start a yes/no question with the **pv**. With **jij/je**, drop the added **-t**: ***werk*** *jij?*

4 Vraagwoord-vraag

question-word question

Formule:

Vraagwoord + pv + subject + rest + ?

Voorbeelden:

Waar werk jij vandaag ?
Where do you work today?

Wanneer begint de les ?
When does the class start?

i A question word is normally followed by the **pv**.

5 Twee werkwoorden

two verbs

Formule:

Subject + pv + extra informatie + infinitief

Voorbeelden:

Ik moet morgen werken.
I have to work tomorrow.

Wij gaan straks oefenen.
We are going to practise shortly.

i The second verb is usually the infinitive and goes near the end.

6 Omdat

because: subordinate clause

Formule:

Hoofdzin + omdat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik blijf thuis, omdat ik ziek ben.
I stay home because I am ill.

Omdat ik ziek ben, blijf ik thuis.
Because I am ill, I stay home.

i After **omdat**, the **pv** usually comes at the end: ***omdat*** *ik ziek* ***ben***.

7 Want

because: main-clause link

Formule:

Hoofdzin + want + subject + pv + rest

Voorbeelden:

Ik blijf thuis, want ik ben ziek.
I stay home because I am ill.

Wij vertrekken vroeg, want we hebben les.
We leave early because we have class.

i After **want**, normal main-clause word order remains.

! Important

Use: Present tense for...

- things happening now: Ik werk nu.
- habits: Ik werk elke dag.
- facts: Water kookt bij 100 °C.
- future plans with a clear time: Morgen vertrek ik.

Conjugation — werken

ik	jij / je	hij / zij / het	wij / jullie / zij
werk	werkt	werkt	werken

Inversion:

jij werkt → werk jij?

After inversion, the added -t drops with jij/je.

2.c. Modale werkwoorden

modal verbs · meaning and word order

ikben vitali

Subject | pv | Infinitief | Rest | *Kernconstructie*

1 Kunnen

can · ability / possibility

Formule:

Subject + kan / kunnen + rest + infinitief

Voorbeelden:

Ik kan morgen werken.
I can work tomorrow.

Wij kunnen goed zingen.
We can sing well.

ⓘ **Kunnen** expresses ability or possibility.
*Ik **kan**; jij **kunt/kan**; hij **kan**; wij **kunnen**.*

2 Mogen

may · allowed to do something

Formule:

Subject + mag / mogen + rest + infinitief

Voorbeelden:

Je mag hier parkeren.
You are allowed to park here.

Wij mogen hier zitten.
We may sit here.

ⓘ **Mogen** expresses permission.
*Ik/jij/hij **mag**; wij/jullie/zij **mogen**.*

3 Moeten

must · something you have to do

Formule:

Subject + moet / moeten + rest + infinitief

Voorbeelden:

Ik moet vandaag werken.
I have to work today.

Je moet een helm dragen.
You must wear a helmet.

ⓘ **Moeten** means you have to do something.
*Ik/jij/hij **moet**; wij **moeten**.*

4 Willen

want · wish / intention

Formule:

Subject + wil / willen + rest + infinitief

Voorbeelden:

Ik wil dit leren.
I want to learn this.

Zij wil op tijd komen.
She wants to arrive on time.

ⓘ **Willen** expresses a wish. *Hij **wil*** (not *hij **wilt***);
*jij **wilt*** and *jij **wil*** are both correct.

5 Zullen

will / shall · plan or proposal

Formule:

Subject + zal / zullen + rest + infinitief

Voorbeelden:

Ik zal je morgen bellen.
I will call you tomorrow.

Zullen we nu beginnen?
Shall we start now?

ⓘ **Zullen** expresses plans, predictions or proposals.
*Ik/hij **zal**; wij **zullen**.*

6 Hoeven

do not have to · no need

Formule:

Subject + hoef / hoeft + *niet* + te + infinitief

Voorbeelden:

Ik hoef niet te werken.
I do not have to work.

Je hoeft niet te komen.
You do not have to come.

ⓘ **Hoeven** usually needs **niet** or **geen**:
*ik **hoef** **niet** te werken.*

7 Woordvolgorde

pv + infinitive · inversion

Formule:

Subject + modaal: pv + rest + infinitief

Voorbeelden:

Morgen moet ik werken.
Tomorrow I have to work.

Kun jij morgen komen?
Can you come tomorrow?

ⓘ The modal verb is the **pv**. In a normal sentence,
it is usually second; the infinitive comes near the end.

8 Niet mogen / niet hoeven

not allowed vs not necessary

Formule:

Subject + pv + *niet* + (te) + infinitief

Voorbeelden:

Je mag niet werken.
You are not allowed to work.

Je hoeft niet te werken.
You do not have to work.

ⓘ **Niet mogen** = you are not allowed to.
Niet hoeven te = you do not have to.

! Important

Use

Kunnen = ability; mogen = permission;
moeten = obligation; willen = wish; zullen = plan/proposal.

Word order

Modal = conjugated pv. Main verb is usually
an infinitive near the end; hoeven takes te.

Conjugation / negative

Hij kan, mag, moet, wil, zal. Jij kunt/wilt/zult
also kan/wil/zal. Niet mogen ≠ niet hoeven.

2.d. Wederkerende werkwoorden

reflexive verbs

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Vraagwoord | Infinitief | Rest | *Kernconstructie*

1 Zich voelen

to feel

Formule:

Subject + pv + *me/je/zich/ons*

Voorbeelden:

Ik voel *me* goed.
I feel good.

Hij voelt *zich* blij.
He feels happy.

i With **ik**, use **me**.
Ik and **me** refer to the same person.

2 Me / je / zich / ons

the reflexive pronoun changes with the subject

Formule:

ik → me · *jij → je* · *hij → zich* · *wij → ons*

Voorbeelden:

Jij wast *je.*
You wash yourself.

Wij wassen *ons.*
We wash ourselves.

i **Jij** goes with **je**; **wij** goes with **ons**.
See all the forms at the bottom.

3 Gewone zin

normal sentence

Formule:

Subject + pv + *me/je/zich/ons* + rest

Voorbeelden:

Zij wast *zich* elke dag.
She washes herself every day.

Hij verstopt *zich* hier.
He hides here.

i In a normal sentence, put the reflexive word after the **pv**: *Hij wast **zich**.*

4 Inversie

time first

Formule:

Extra info + pv + subject + *reflexief*

Voorbeelden:

Vandaag voel ik *me* blij.
Today I feel happy.

Nu wast hij *zich* snel.
Now he washes himself quickly.

i Inversion: time first, then **pv** + subject.
The reflexive word refers to the same person.

5 Ja/nee-vraag

yes / no question

Formule:

Pv + subject + *reflexief* + rest?

Voorbeelden:

Verstop jij *je?*
Are you hiding?

Voelt hij *zich* goed?
Does he feel good?

i Start a yes/no question with the verb.
With **jij** after the verb: no extra **-t**.

6 Ontkenning

negation

Formule:

Subject + pv + *reflexief* + *niet*

Voorbeelden:

Zij wast *zich niet.*
She does not wash herself.

Wij voelen *ons niet* goed.
We do not feel well.

i Negation: use **niet**.
Here, it follows **me**, **je**, **zich** or **ons**.

7 Twee werkwoorden

two verbs

Formule:

Subject + pv + *reflexief* + infinitief

Voorbeelden:

Ik wil *me* wassen.
I want to wash myself.

Wij gaan *ons* verstoppen.
We are going to hide.

i Place the reflexive pronoun before the infinitive:
*Ik wil **me** wassen.*

8 Hoe voel jij je vandaag?

How are you feeling today?

Formule:

Hoe + pv + subject + *reflexief* + extra info

Voorbeelden:

Hoe voel jij *je* vandaag?
How are YOU feeling today?

Hoe voel je *je* vandaag?
How are you feeling today?

i "**Jij**" highlights "you"; "**je**" is more common.
The last "**je**" means "yourself".

! Important

One person

ik (I) → me; jij/je (you) → je
hij/zij/het (he/she/it) → zich

More people

wij/we (we) → ons; jullie (you all) → je
zij/ze (they) → zich

Other ways to say you

u (polite) → zich (also u)
ge/gij (Belgium) → u

2.e.

Futurum

future tense

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Vraagwoord | Voegwoord | Infinitief | Rest

1 Met zullen

will + infinitive

Formule:

Subject + pv + extra informatie + infinitief

Voorbeelden:

Ik zal morgen werken.
I will work tomorrow.

Wij zullen straks vertrekken.
We will leave shortly.

i Use **zullen** for what you expect, promise or decide to do in the future.

2 Met gaan

going to + infinitive

Formule:

Subject + pv + extra informatie + infinitief

Voorbeelden:

Ik ga morgen koken.
I am going to cook tomorrow.

Wij gaan volgende week verhuizen.
We are going to move next week.

i Use **gaan** + **infinitief** for plans or something that is about to happen.

3 Presens

present tense for future

Formule:

Subject + pv + tijdsaanduiding

Voorbeelden:

Ik werk morgen thuis.
I am working from home tomorrow.

De vergadering begint maandag.
The meeting starts on Monday.

i **Presens** can refer to the future if the time is clear: *Ik werk morgen.*

4 Inversie

inversion

Formule:

Tijd + pv + subject + rest + infinitief

Voorbeelden:

Morgen zal ik werken.
Tomorrow I will work.

Volgende week gaan we verhuizen.
Next week we are going to move.

i Inversion: when time comes first, put the **pv** before the subject.

5 Ja/nee-vraag

yes/no question

Formule:

Pv + subject + rest + infinitief + ?

Voorbeelden:

Zal je morgen werken ?
Will you work tomorrow?

Ga jij straks bellen ?
Are you going to call later?

i Yes/no questions begin with the **pv**; the infinitive usually stays at the end.

6 Vraagwoord-vraag

question-word question

Formule:

Vraagwoord + pv + subject + infinitief + ?

Voorbeelden:

Wanneer zal hij vertrekken ?
When will he leave?

Waar ga je morgen werken ?
Where are you going to work tomorrow?

i The question word comes first, followed by the **pv** and subject.

7 Toekomst in bijzin

future in a subordinate clause

Formule:

Hoofdzin + dat + subject + rest + pv + infinitief

Voorbeelden:

Ik denk dat hij morgen zal komen.
I think he will come tomorrow.

Ik hoop dat we straks gaan oefenen.
I hope we will practise later.

i After **dat**, put both verbs near the end: ***dat*** *hij morgen* ***zal*** *komen.*

! Important

Use: Talking about the future

Use for plans, promises and predictions.
A time word can make the future meaning clear.

Formation

zullen / gaan + infinitief.
Presens also works with a clear future time.

Word order

In main clauses, the pv comes second.
The infinitive usually comes near the end.

2.f. Soft ketchup / ’t Kofschip

spelling rule for regular past forms

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Infinitief | Participium | Rest | *Kernconstructie*

1 De basis

find the original stem

Formule:

Infinitief → *zonder -en* → basis

Voorbeelden:

werken →→ *k* werk
to work → stem ends in k

leven →→ *v* lev
to live → original ending v

i Remove **-en** to find the **stem**.
Check the original letter before any spelling change.

2 Soft ketchup

choose -t or -d endings

Formule:

t/k/f/s/ch/p → *-te(n), -t*

andere letters → *-de(n), -d*

Voorbeelden:

werk (k) → werkte → gewerkt
k is a Soft ketchup letter

woon (n) → woonde → gewoond
n takes the d-endings

i **Soft ketchup** letters take **-te(n)** or **-t**.
Other letters take **-de(n)** or **-d**.

3 Imperfectum

past tense · singular / plural

Formule:

Stam + *-te(n) / -de(n)*

Voorbeelden:

Ik werkte gisteren.
I worked yesterday.

Wij woonden hier.
We lived here.

i Singular: **-te** / **-de**. Plural: **-ten** / **-den**.
The full verb is the **pv**.

4 Participium

past participle · -t or -d

Formule:

ge- + stam + *-t / -d*

Voorbeelden:

Ik heb gewerkt.
I have worked.

Hij heeft hier gewoond.
He has lived here.

i Most regular participles: **ge-** + **stem** + **t/d**.
See panel 8 for prefixes.

5 v → f

original v gives d-endings

Formule:

v (infinitief) → f (stam) → *-de / -d*

Voorbeelden:

leven → leef → leefde → geleefd
to live → lived → lived

proeven → proef → proefde → geproefd
to taste → tasted → tasted

i Original **v** becomes **f** in the stem.
But the verb still takes **-de(n)** and **-d**.

6 z → s

original z gives d-endings

Formule:

z (infinitief) → s (stam) → *-de / -d*

Voorbeelden:

reizen → reis → reisde → gereisd
to travel → travelled → travelled

verhuizen → verhuis → verhuisde → verhuisd
to move → moved → moved

i Original **z** changes to written **s**.
Do not write *reiste or gereist*.

7 Stam op t / d

watch doubled letters

Formule:

Stam op t / d → *-te / -de*

Voorbeelden:

zetten → zette → gezet
to put → put → put

redden → redde → gered
to rescue → rescued → rescued

i Past: ***zette*** / ***redde*** (double t/d).
Participium: ***gezet*** / ***gered*** (one t/d).

8 Geen extra ge-

prefixes in past participles

Formule:

be-/ge-/ont-/ver- → *geen extra ge-*

Voorbeelden:

betalen → betaald
to pay → paid

verhuizen → verhuisd
to move → moved

i These prefixes usually need no extra **ge-**.
Check verbs with **her-** separately.

! Important

Quick choice

Soft ketchup letters → -te(n) / -t.
Other letters → -de(n) / -d.

Spelling traps

Check original v / z, not just the written f / s.
Stems on t / d have one final letter in participia.

No extra ge-

Common with be-, ge-, ont-, ver-.
Soft ketchup helps you remember the rule.

2.g. Imperfectum

simple past / imperfect

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Rest | *Kernconstructie*

1 Regelmatige werkwoorden

regular verbs

Formule:

Subject + pv + rest

Voorbeelden:

Ik werkte gisteren thuis.
I worked from home yesterday.

Wij leerden elke avond Nederlands.
We studied Dutch every evening.

i Regular verbs take **-te(n)** or **-de(n)**.
Use **'t kofschip** to choose the ending.

2 Onregelmatige werkwoorden

irregular verbs

Formule:

Subject + pv + rest

Voorbeelden:

Ik ging gisteren naar huis.
I went home yesterday.

Hij had weinig tijd.
He had little time.

i Irregular verbs do not follow the usual take **-te(n)** or **-de(n)** rule.
Learn heir past forms: *gaan → **ging***, *hebben → **had***.

3 Ontkenning

negation

Formule:

Subject + pv + extra informatie + *niet*

Voorbeelden:

Ik werkte gisteren *niet.*
I did not work yesterday.

Zij lachte vandaag *niet.*
She did not laugh today.

i Use **niet** to say something that did not happen.
Its place depends on the sentence.

4 Ja/nee-vraag

yes/no question

Formule:

Pv + subject + rest?

Voorbeelden:

Werkte jij gisteren?
Did you work yesterday?

Was hij thuis?
Was he at home?

i Yes/no questions begin with the past-tense **pv**.

5 Inversie

inversion · pv before subject

Formule:

Extra informatie + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Gisteren werkte ik thuis.
Yesterday I worked from home.

Vorig jaar woonde ik in Turnhout.
Last year I lived in Turnhout.

i When a time word comes first,
the **pv** still comes second.

6 Vroeger / gewoonte

past habits

Formule:

Extra informatie + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Vroeger werkte ik elke zaterdag.
I used to work every Saturday.

Als kind speelde ik vaak buiten.
As a child, I often played outdoors.

i Use the **imperfectum** for repeated
actions and habits in the past.

7 Een verhaal vertellen

story and background

Formule:

Subject + pv + rest

Voorbeelden:

Het regende de hele dag.
It rained all day.

De straat was nat.
The street was wet.

i Use it for storytelling,
background situations and descriptions.

! Important

Use

Past habits, stories, descriptions and situations;
often with vroeger or toen.

Formation

Usual form: stem + -te(n) or -de(n).
Other forms: ging, had, was.

Soft ketchup / 't kofschip

t / k / f / s / ch / p → -te(n); otherwise -de(n).
Check original stem: reizen → reisde.

2.h. Perfectum

present perfect

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Vraagwoord | Voegwoord | Participium | Rest | *Kernconstructie*

1 Met hebben

with hebben

Formule:

Subject + pv + rest + participium

Voorbeelden:

Ik heb gewerkt. vandaag
I worked today.

Wij hebben de tekening gecontroleerd.
We have checked the drawing.

i Most action verbs form the **perfectum** with **hebben** + **participium**.

2 Met zijn

with zijn

Formule:

Subject + pv + rest + participium

Voorbeelden:

Ik ben aangekomen. gisteren
I arrived yesterday.

Wij zijn naar huis gegaan.
We went home.

i Use **zijn** with verbs related to going somewhere or changing something.

3 Inversie

inversion · pv before subject

Formule:

Extra informatie + pv + subject + rest + participium

Voorbeelden:

Vandaag heb ik veel gewerkt.
Today I worked a lot.

Gisteren ben ik vroeg vertrokken.
Yesterday I left early.

i Starting with time or place put the **pv** before the subject.

4 Ja/nee-vraag

yes/no question

Formule:

Pv + subject + rest + participium + ?

Voorbeelden:

Heb jij het plan gecontroleerd ?
Have you checked the plan?

Ben jij op tijd gekomen ?
Did you arrive on time?

i For a yes/no question, put the helping verb (**pv**) first.

5 Vraag met wat / waar

questions: what / where

Formule:

Vraagwoord + pv + subject + rest + participium + ?

Voorbeelden:

Wat heb jij gedaan ?
What have you done?

Waar ben jij geweest ?
Where have you been?

i The question word is normally followed by the **pv**.

6 Omdat + perfectum

after omdat · verb group last

Formule:

Hoofdzin + omdat + subject + rest + pv + participium

Voorbeelden:

Ik lach, omdat ik heb gewonnen.
I laugh because I have won.

Ik rust, omdat ik heb gewerkt.
I rest because I have worked.

i After **omdat**, put the helping verb and **participium** at the end. Both orders work.

7 Al / nog niet

already / not yet

Formule:

Subject + pv + rest + *al / nog niet* + participium

Voorbeelden:

Ik heb de mail *al* verstuurd.
I have already sent the email.

Ik heb het *nog niet* gedaan.
I have not done it yet.

i Use **al** for already and **nog niet** for not yet.

! Important

Use

Completed past events, experiences and results connected with the present; very common in conversation.

Formation

hebben / zijn (pv) + participium
Ik heb gewerkt. Ik ben gekomen.

Soft ketchup / 't kofschip

Original stem ends in 't kofschip → -t; otherwise -d: gewerkt / geleerd.

2.i. Perfectum vs imperfectum

comparing past tenses

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Voegwoord | Infinitief | Participium | Rest | *Kernconstructie*

1 Perfectum

completed event · what happened?

Formule:

Subject + pv + extra informatie + participium

Voorbeelden:

Ik heb vandaag gewerkt.
I worked today.

Zij is naar huis gegaan.
She went home.

i The **perfectum** often reports a completed event or its result. It is common in conversation.

2 Imperfectum

past situation · background

Formule:

Subject + pv (verleden tijd) + rest

Voorbeelden:

Ik was gisteren moe.
I was tired yesterday.

Het regende de hele dag.
It rained all day.

i The **imperfectum** often describes a situation, feeling or background in the past.

3 Vroeger

habits and repeated actions

Formule:

Vroeger + pv (verleden tijd) + subject + rest

Voorbeelden:

Vroeger fietste ik elke dag.
I used to cycle every day.

Zij werkte vroeger in Brussel.
She used to work in Brussels.

i Use the **imperfectum** for past habits, often with ***vroeger***, ***vaak*** or ***elke dag***.

4 Eén gebeurtenis

one completed past event

Formule:

Subject + pv (hebben/zijn) + participium

Voorbeelden:

Ik heb mijn sleutel verloren.
I lost my key.

Wij hebben een raam vervangen.
We replaced a window.

i A single past event is often told in the **perfectum**: *Ik **heb** mijn sleutel **verloren**.*

5 Wat? + hoe was het?

use both past forms

Formule:

Perfectum-zin + *imperfectum-zin*

Voorbeelden:

Ik heb de trein gemist.
I missed the train.

Het was erg druk.
It was very busy.

i Often report the main event in the **perfectum**, then describe its background in the **imperfectum**.

6 Twee dingen tegelijk

while / when in the past

Formule:

Subject + pv + terwijl + subject + pv

Voorbeelden:

Ik kookte terwijl hij las.
I was cooking while he was reading.

Het regende toen ik vertrok.
It rained when I left.

i When two things happened at the same time, the **imperfectum** is often a good choice.

7 Was, had, moest

common past verb forms

Formule:

Subject + pv (imperfectum) + rest

Voorbeelden:

Ik had geen tijd.
I had no time.

Wij moesten vroeg vertrekken.
We had to leave early.

i Zijn, hebben and modal verbs often appear in the imperfectum as: ***was***, ***had***, ***moest***, ***kon***.

8 Gisteren? Beide kunnen

time words do not decide alone

Formule:

Tijd + pv + subject + rest / participium

Voorbeelden:

Gisteren heb ik gewerkt.
Yesterday I worked.

Gisteren werkte ik thuis.
Yesterday I worked at home.

i Both tenses can be correct with ***gisteren***. Context and what you emphasize matter more.

! Important

Perfectum · event

Often reports what happened or its result; use hebben/zijn + participium.

Imperfectum · context

Often past habits.
And what things were like in a story.

Both may be correct

Meaning and focus matter.
Gisteren alone does not decide the tense.

2.j. Plusquamperfectum

past perfect

ikben vitali

Subject | pv | Voegwoord | Participium | Rest | *Kernconstructie*

1 Had / hadden

with hebben · earlier past action

Formule:

Subject + pv + rest + participium

Voorbeelden:

Ik had het al gelezen.
I had already read it.

We hadden alles opgemeten.
We had measured everything.

i Use **had** for one person or thing; **hadden** for more than one. Add participium.

2 Was / waren

with zijn · earlier movement or change

Formule:

Subject + pv + rest + participium

Voorbeelden:

Hij was al vertrokken.
He had already left.

Wij waren thuisgekomen.
We had come home.

i Verbs that use zijn in the perfectum also use **was** / **waren** in the plusquamperfectum.

3 Eerder dan iets anders

one event happened before another

Formule:

Subject + pv + participium

Voorbeelden:

Toen hij kwam, had ik gegeten.
When he came, I had eaten.

De les was al begonnen.
The class had already started.

i Use the past perfect for something that happened before another moment in the past.

4 Nadat

after · two past events

Formule:

Nadat + subject + pv + participium

Voorbeelden:

Nadat ik gegeten had, sliep ik.
After I had eaten, I slept.

Nadat ze was gekomen, ging ik.
After she had arrived, I left.

i After **nadat**, use the past perfect for the earlier completed action when the main clause is in the past.

5 Inversie

when you start with time

Formule:

Tijd + pv + subject + participium

Voorbeelden:

Toen had ik al gegeten.
By then, I had already eaten.

Voor de les had ik geoefend.
Before class, I had practised.

i If time comes first, put the helping verb (pv) before the subject.

6 Dat / omdat

past perfect after dat / omdat

Formule:

Dat / Omdat + subject + pv + participium

Voorbeelden:

Hij zei dat hij had gewerkt.
He said he had worked.

Ik wist dat ze vertrokken was.
I knew she had left.

i After **dat** / **omdat**, the verb group goes toward the end: *had gezien or gezien had.*

7 Vragen & ontkenning

questions and not yet

Formule:

Pv + subject + rest + participium + ?

Voorbeelden:

Had jij het al gelezen?
Had you already read it?

We hadden het nog niet ontvangen.
We had not received it yet.

i For yes/no questions, start with **had/was**. *Nog niet* = not yet.

8 Perfectum of plusquam?

have done vs had already done

Formule:

heb / ben + participium / had / was + participium

Voorbeelden:

Ik heb gewerkt.
I have worked. (perfectum)

Ik had al gewerkt.
I had already worked. (past perfect)

i **Perfectum** reports a past event; **plusquamperfectum** looks further back from a past viewpoint.

! Important

Use

An action completed before another past event or an earlier point in the past.

Form

had / hadden or was / waren (pv) + participium.
Singular: had/was. Plural: hadden/waren.

Spelling

Participium follows the same rules as perfectum, including 't kofschip.

2.k. Passieve vorm

passive voice

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Infinitief | Participium | Rest | *Kernconstructie*

1 Actief → passief

focus on what happens to something

Formule:

Object → Subject + wordt + participium

Voorbeelden:

De monteur controleert het raam.
The technician checks the window. (active)

Het raam wordt gecontroleerd.
The window is checked. (passive)

i In a passive sentence, the thing affected becomes the subject. You can omit who did it.

2 Presens

present passive: wordt / worden

Formule:

Subject + wordt / worden + participium

Voorbeelden:

De deur wordt geopend.
The door is being opened.

De ramen worden geplaatst.
The windows are being installed.

i Use **wordt** for one thing or person, and **worden** for more than one.

3 Imperfectum

past passive: werd / werden

Formule:

Subject + werd / werden + participium

Voorbeelden:

Het raam werd vervangen.
The window was replaced.

De deuren werden geschilderd.
The doors were painted.

i Use **werd** / **werden** + **participium** for an action in the simple past.

4 Perfectum

completed passive: is / zijn

Formule:

Subject + is / zijn + participium

Voorbeelden:

Het profiel is geplaatst.
The profile has been installed.

De plannen zijn goedgekeurd.
The plans have been approved.

i In the completed passive, use **zijn**—not **hebben**. Usually omit **geworden**.

5 Plusquamperfectum

past perfect passive: was / waren

Formule:

Subject + was / waren + participium

Voorbeelden:

Het raam was al geplaatst.
The window had already been installed.

De deuren waren geverfd.
The doors had been painted.

i Use **was** / **waren** + **participium** for an action completed before another past moment.

6 Door wie?

who did it?

Formule:

Subject + pv + *door ...* + participium

Voorbeelden:

De deur wordt *door* haar geverfd.
The door is painted by her.

Het plan werd *door* Jan aangepast.
The plan was revised by Jan.

i Use **door** to say who did it. Often you can leave that person out.

7 Modale werkwoorden

must / can / should be done

Formule:

Subject + modaal pv + worden + participium

Voorbeelden:

Het raam moet worden vervangen.
The window must be replaced.

De plannen kunnen worden aangepast.
The plans can be changed.

i The modal verb is the **pv**; **worden** is an infinitive. Both verb orders are possible.

8 Er wordt / worden

using er + passive verbs

Formule:

Er + pv + (subject) + participium

Voorbeelden:

Er wordt hier gewerkt.
People work here. (no person named)

Er worden plannen gemaakt.
Plans are being made.

i Use **wordt** with one subject and **worden** with plural subjects: *het raam / de ramen.*

! Important

Use

Passive focuses on the action or result, not the person doing it.

Forming it

Present: wordt/worden; past: werd/werden; completed: is/zijn, was/waren + participium.

Word order

In a normal sentence the pv is usually second. After omdat/dat, verbs go toward the end.

3.a. Niet of geen

negation · not / no / not any

ikben vitali

Subject	pv	Extra info	Infinitief	Rest	*Kernconstructie*

1 Een → geen

one person or thing with een

Formule:

Subject + pv + *geen* + naamwoord

Voorbeelden:

Ik heb *geen* fiets.
I do not have a bicycle.

Hij heeft *geen* afspraak.
He does not have an appointment.

i Use **geen** when you mean “no” or “not a”: ***een*** *fiets* → ***geen*** *fiets*.

2 Geen + boeken / tijd

more than one / things like time

Formule:

Subject + pv + *geen* + naamwoord

Voorbeelden:

Wij hebben *geen* tijd.
We have no time.

Zij koopt *geen* boeken.
She does not buy books.

i Use **geen** with plural words or words like tijd: ***geen*** *boeken*, ***geen*** *tijd*.

3 Niet + werkwoord

negating an action

Formule:

Subject + pv + extra info + *niet*

Voorbeelden:

Ik werk vandaag *niet.*
I am not working today.

Wij komen morgen *niet.*
We are not coming tomorrow.

i To negate an action with one verb, **niet** often comes near the end.

4 Niet + groot / snel

describing words

Formule:

Subject + pv + *niet* + eigenschap

Voorbeelden:

Het raam is *niet* groot.
The window is not big.

Hij rijdt *niet* snel.
He does not drive fast.

i Put **niet** before a describing word: ***niet*** *groot*, ***niet*** *snel*.

5 Niet + de/het/mijn

the / my / this + thing

Formule:

Subject + pv + de/het/mijn ... + *niet*

Voorbeelden:

Ik ken die man *niet.*
I do not know that man.

Zij leest het boek *niet.*
She is not reading the book.

i Use **niet** for a particular thing with **de/het**, **dit/die** or **mijn/jouw**.

6 Niet + plaats

place words like naar school

Formule:

Subject + pv + *niet* + plaats

Voorbeelden:

Ik ga *niet* naar school.
I am not going to school.

Hij is *niet* op kantoor.
He is not at the office.

i Put **niet** before a place phrase: ***niet*** *naar school*, ***niet*** *op kantoor*.

7 Niet + 2 werkwoorden

with an infinitive

Formule:

Subject + pv + *niet* + infinitief

Voorbeelden:

Ik kan *niet* komen.
I cannot come.

Wij willen *niet* wachten.
We do not want to wait.

i With a modal + infinitive, **niet** usually precedes the infinitive.

8 Nog niet / niet meer

not yet / no longer

Formule:

Subject + pv + *ontkenning* + rest

Voorbeelden:

Ik ben *nog niet* klaar.
I am not ready yet.

Zij werkt *niet* meer
She no longer works.

i **Nog niet** = not yet. **Niet meer** = no longer. With nouns: ***geen ... meer***.

! Important

Choose geen

Een fiets → geen fiets.
More than one / amount: geen boeken, geen tijd.

Choose niet

For verbs, descriptions and specific nouns; placement depends on what is negated.

Word order

Niet goes before adjectives, place phrases and a final infinitive; often after a simple verb.

3.b. Vraagwoorden

question words

ikben vitali

Subject | pv | Vraagwoord | Rest

1 Wie

who · people

Formule:

Wie + pv + rest

Voorbeelden:

Wie komt morgen ?
Who is coming tomorrow?

Met wie werk je ?
Who do you work with?

Wie asks about people.
If **wie** is the subject: ***Wie*** *komt?*
After a preposition: *met* ***wie***.

2 Wat

what · things and ideas

Formule:

Wat + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Wat doe je vandaag ?
What are you doing today?

Wat betekent dat ?
What does that mean?

Wat asks about a thing, action or idea.
It can also be the subject: ***Wat*** *gebeurt er?*

3 Waar

where · place

Formule:

Waar + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Waar woon je ?
Where do you live?

Waar is mijn boek ?
Where is my book?

Waar asks about a location.
For things with prepositions use forms such as:
waarmee / ***waarin***.

4 Wanneer

when · time or date

Formule:

Wanneer + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Wanneer begint de les ?
When does the class start?

Wanneer vertrek je ?
When are you leaving?

Wanneer asks when something happens.
For the exact clock time, ask **hoe laat**.

5 Waarom

why · reason

Formule:

Waarom + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Waarom leer je Nederlands ?
Why are you learning Dutch?

Waarom ben je te laat ?
Why are you late?

Waarom asks for a reason.
An answer often starts with omdat or want.

6 Hoe

how · manner or condition

Formule:

Hoe + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Hoe gaat het ?
How is it going?

Hoe maak je dat ?
How do you make that?

Hoe asks how something works or feels.
Hoe laat asks about the time.

7 Welk / welke

which · choosing a noun

Formule:

Welk(e) + rest + pv + subject + ?

Voorbeelden:

Welke jas neem je ?
Which coat are you taking?

Welk boek lees je ?
Which book are you reading?

Welk: one het-word (***welk*** *boek?*).
Welke: de-words or more than one.

8 Hoeveel

how many / how much

Formule:

Hoeveel + rest + pv + subject + (rest) + ?

Voorbeelden:

Hoeveel boeken heb je ?
How many books do you have?

Hoeveel tijd heb je nodig ?
How much time do you need?

Hoeveel asks how many or how much:
hoeveel *boeken?* ***hoeveel*** *tijd?*

! Important

Word order

Usually: question phrase + pv + subject + (rest).

Subject exception

Wie / wat may be the subject: Wie komt morgen?

Welk / welke

Welk: singular het-word. Welke: de-word or plural.

3.c. Waar + voorzetsel

prepositional forms for things and people

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Rest | *Kernconstructie*

1 Waarmee

with which / with what

Formule:

Ding + *waarmee* + bijzin + hoofdzin

Voorbeelden:

Het programma *waarmee* ik werk is handig.
The program I work with is useful.

De pen *waarmee* ik schrijf is blauw.
The pen I write with is blue.

i **Waarmee** = waar + mee (from met).
Use it to refer to a thing you do something with.

2 Waarin

in which / inside which

Formule:

Ding + *waarin* + bijzin + hoofdzin

Voorbeelden:

De doos *waarin* het boek ligt is groot.
The box containing the book is big.

Het gebouw *waarin* ik werk is modern.
The building I work in is modern.

i **Waarin** = waar + in.
Use it for something inside a place.

3 Waarop

on which / which ... on

Formule:

Ding + *waarop* + bijzin + hoofdzin

Voorbeelden:

De tafel *waarop* het glas staat is schoon.
The table the glass is on is clean.

De knop *waarop* je drukt is rood.
The button you press is red.

i **Waarop** = waar + op. Use it for surfaces or verbs needing **op**.

4 Waarover

about which

Formule:

Ding + *waarover* + bijzin

Voorbeelden:

Het onderwerp *waarover* we praten is belangrijk.
The topic we discuss is important.

De film *waarover* zij schrijft is nieuw.
The film she writes about is new.

i **Waarover** = waar + over.
Common with praten over or schrijven over.

5 Waarvoor

for which / what ... for

Formule:

Ding + *waarvoor* + bijzin

Voorbeelden:

De reis *waarvoor* ik spaar is duur.
The trip I am saving for is expensive.

Het cadeau *waarvoor* ik betaal is mooi.
The gift I pay for is lovely.

i **Waarvoor** = waar + voor.
It can express a purpose or a goal.

6 Waardoor

because of which / through which

Formule:

Ding + *waardoor* + bijzin

Voorbeelden:

De fout *waardoor* alles misging is hersteld.
The error that caused it all to go wrong has been fixed.

Het gat *waardoor* lucht komt is klein.
The hole through which air comes is small.

i **Waardoor** = waar + door. It may refer to a cause or to something passing through.

7 Met wie / over wie

with whom / about whom

Formule:

Persoon + *met / over* + *wie* + bijzin

Voorbeelden:

De collega *met wie* ik werk is vriendelijk.
The colleague I work with is friendly.

De vrouw *over wie* we praten is architect.
The woman we talk about is an architect.

i For people, use a preposition + **wie**:
met wie, ***over wie***.

! Important

Things and people

Things: waar + preposition. People: met wie / over wie (formal).

Word order

In a relative clause, the pv usually comes at the end.

Splitting is possible

Waar praat je over? = Waarover praat je?

3.d. Die, dat, wat, wie, waar

relative and reference words

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Voegwoord | Infinitief | Rest | *Kernconstructie*

1 Die

one de-word

Formule:

De-woord + *die* + bijzin + hoofdzin

Voorbeelden:

De man *die* werkt, is aardig.
The man who works is kind.

De deur *die* openstaat, is nieuw.
The door that is open is new.

i Use **die** with one de-word.
The verb in the extra part goes at the end.

2 Die

more than one (de- and het-words)

Formule:

Pluralis + *die* + bijzin + hoofdzin

Voorbeelden:

De ramen *die* openstaan, zijn nieuw.
The windows that are open are new.

De boeken *die* ik lees, zijn leuk.
The books that I read are nice.

i Use **die** for more than one,
even if the word normally takes het.

3 Dat

one het-word

Formule:

Het-woord + *dat* + bijzin + hoofdzin

Voorbeelden:

Het raam *dat* openstaat, is nieuw.
The window that is open is new.

Het boek *dat* ik lees, is leuk.
The book that I am reading is nice.

i Use **dat** with one het-word.
Do not use **die** here.

4 Dat

dat used on its own

Formule:

Dat + pv + rest

Voorbeelden:

Dat is mijn auto.
That is my car.

Dat zijn mijn collega's.
Those are my colleagues.

i Standalone **dat** can identify de-words
and plurals: "***Dat** is mijn auto*" is correct.

5 Dat

dat connects two parts

Formule:

Hoofdzin + dat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik denk dat hij gelijk heeft.
I think he is right.

Wij weten dat het regent.
We know that it is raining.

i Here **dat** connects two parts of a sentence.
The pv comes at the end of the second part.

6 Wat

after alles, iets, niets; whole ideas

Formule:

Alles / Iets + *wat* + bijzin

Voorbeelden:

Alles *wat* ik weet, is belangrijk.
Everything I know is important.

Dit is iets *wat* ik wil proberen.
This is something I want to try.

i **Wat** is preferred after alles;
wat or **dat** can follow iets/niets.
Wat also refers to a whole clause.

7 Wie

people, after words like met

Formule:

Persoon + voorzetsel + *wie* + bijzin

Voorbeelden:

De man met *wie* ik werk, is aardig.
The man I work with is kind.

De vrouw met *wie* ik praat, is docent.
The woman I talk with is a teacher.

i For people, use ***met wie** / **over wie** / **aan wie***;
wie also means "who" in questions.

8 Waar

place; waarmee for things

Formule:

Plaats / Ding + *waar (+ vz.)* + bijzin

Voorbeelden:

Het kantoor *waar* ik werk, is groot.
The office where I work is large.

De app *waarmee* ik werk, is handig.
The app I work with is useful.

i Use **waar** for places; **waar** + preposition often
refers to things: ***waarmee**, **waarin**, **waarop***.

! Important

Die or dat?

Die: de-words and more than one.
Dat: one het-word.

Other uses

Dat stands alone or links clauses.
Wat often follows alles / iets.

People / places / things

People: met wie. Places: waar. Things: waarmee.

3.e. Er — verschillende gebruiken

the different uses of er

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Infinitief | Participium | Rest | *Kernconstructie*

1 Er is / er zijn

there is / there are

Formule:

Er + pv + subject

Voorbeelden:

Er | is | een probleem.
There is a problem.

Er | zijn | drie ramen.
There are three windows.

i **Er** introduces something new. The real subject follows the pv and determines singular/plural.

2 Er staat / er liggen

introducing people or things

Formule:

Er + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Er | staat | een auto | buiten.
There is a car parked outside.

Er | liggen | boeken | op tafel.
There are books on the table.

i You can also use **er** with staan, liggen, zitten or komen to introduce something.

3 Er = daar

place · there / in that place

Formule:

Subject + pv + *er (place)*

Voorbeelden:

Ik | werk | *er* | elke dag.
I work there every day.

Mijn zus | woont | *er.*
My sister lives there.

i **Er** can mean “there”, for a place we already talked about. You can also leave it out if not needed.

4 Er + aantal

quantity · referring back

Formule:

Subject + pv + *er* + aantal

Voorbeelden:

Ik | heb | *er* | drie.
I have three of them.

Wij | hebben | *er* | nog twee.
We still have two of them.

i After a noun has been mentioned, **er** + a number can replace repeating that noun.

5 Er + voorzetsel

erop, eraan, erover, ermee

Formule:

Subject + pv + *er + voorzetsel*

Voorbeelden:

Ik | denk | *eraan.*
I am thinking about it.

Wij | praten | *erover.*
We are talking about it.

i ***Er + op/aan/over*** refers to a thing or idea. Write them together when side by side.

6 Er in twee delen

er ... aan / er ... over

Formule:

Subject + pv + *er* + extra + *voorzetsel*

Voorbeelden:

Ik | denk | *er* | vaak | *aan.*
I often think about it.

We | praten | *er* | morgen | *over.*
We will talk about it tomorrow.

i **Er** and **aan/over** can be apart: ***eraan*** = *er ... aan*; ***erover*** = *er ... over*.

7 Er in vragen

questions · real subject later

Formule:

Pv + *er* + subject + ?

Voorbeelden:

Is | *er* | nog | plaats?
Is there still room?

Zijn | *er* | vragen?
Are there any questions?

i In yes/no questions, the pv comes first, then **er**, then the person or thing.

8 Er wordt ...

when we do not say who does it

Formule:

Er + pv + rest + participium

Voorbeelden:

Er | wordt | hard | gewerkt.
Work is being done.

Er | worden | ramen | geplaatst.
Windows are being installed.

i ***Er*** *wordt gewerkt.* With more than one (ramen), use worden, not wordt.

! Important

Five uses of er

Er is (there is). Ik werk er (there).
Ik heb er twee. Ik denk eraan.
Er wordt gewerkt (passive).

Real subject

In Er zijn twee ramen, twee ramen is the subject; zijn agrees with plural ramen.

Word order / spelling

Er can be separated from its preposition: ik denk er vaak aan. Keep the meaning in context.

3.f. Om ... te + infinitief

purpose and infinitive constructions

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Voegwoord | Infinitief | Rest | *Kernconstructie*

1 Doel aangeven

purpose · in order to

Formule:

Subject + pv + rest + *om* + rest + *te* + infinitief

Voorbeelden:

Ik oefen *om* beter *te* spreken.
I practise to speak better.

Wij sparen *om te* reizen.
We save money to travel.

i **Om ... te** + infinitive expresses a goal: "in order to". Here **om** is required.

2 Dezelfde persoon

one person performs both actions

Formule:

Subject + pv + *om* + rest + *te* + infinitief

Voorbeelden:

Ik ren *om* de bus *te* halen.
I run to catch the bus.

Zij belt *om* iets *te* vragen.
She calls to ask something.

i Usually, the same person does both actions. Do not repeat **ik** or **zij** after **om**.

3 Woorden vóór te

something between om and te

Formule:

Om + iets + *te* + infinitief

Voorbeelden:

Hij oefent *om* het examen *te* halen.
He practises to pass the exam.

We komen *om* de ramen *te* meten.
We are coming to measure the windows.

i Words between **om** and **te** can specify what the action involves: ***om*** *brood* ***te*** *kopen*. (what you buy)

4 Tijd en manier

extra details inside the purpose

Formule:

Om + extra informatie + *te* + infinitief

Voorbeelden:

Ik kom *om* vroeg *te* beginnen.
I come to start early.

Wij komen *om* samen *te* werken.
We come to work together.

i You can add time, place or manner between **om** and **te** + infinitive.

5 Werkwoord in 2 delen

put te inside the verb

Formule:

Om + deel 1 + *te* + deel 2

Voorbeelden:

Ik loop *om* op *te* warmen.
I walk to warm up.

Hij belt *om* af *te* spreken.
He calls to arrange a meeting.

i With a verb in two parts, **te** goes between: *opstaan → op* ***te*** *staan; ophalen → op* ***te*** *halen*.

6 Zonder om

sometimes om may be omitted

Formule:

Subject + pv + *(om)* + rest + *te* + infinitief

Voorbeelden:

Ik probeer Nederlands *te* leren.
I try to learn Dutch.

Ik probeer *om* Nederlands *te* leren.
I try to learn Dutch.

i After proberen, **om** is optional. In a real purpose clause ("in order to"), **om** is needed.

7 Het is ... om te

it is nice / hard / important

Formule:

Het + pv + rest + *om* + *te* + infinitief

Voorbeelden:

Het is fijn *om te* helpen.
It is nice to help.

Het is lastig *om te* kiezen.
It is hard to choose.

i Use **om ... te** after words like moeilijk, handig or belangrijk.

8 Om te / omdat

goal versus reason

Formule:

Doel + *om* + *te* + infinitief
/ reden + omdat

Voorbeelden:

Ik ga weg *om te* rusten.
I leave to rest (purpose).

Ik slaap omdat ik moe ben.
I sleep because I am tired (reason).

i **Om ... te** says what your goal is. Omdat explains why.

! Important

Purpose

Om ... te expresses a goal;
usually the main subject performs the infinitive action.

Word order

Words like brood come before te + infinitief.
With two-part verbs: op te staan.

Important exceptions

After proberen, om is optional;
a real purpose needs om. Modal verbs: no te.

4.a. Veelgebruikte voegwoorden

common conjunctions

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Voegwoord | Rest

1 En

and — adding information

Formule:

Hoofdzin + en + rest

Voorbeelden:

Ik kook en hij dekt de tafel.
I cook and he sets the table.

Zij leest en ik schrijf.
She reads and I write.

i **En** connects words or sentences.
Keep the normal word order on both sides.

2 Maar

but — contrast

Formule:

Hoofdzin + maar + rest

Voorbeelden:

Ik wil komen, maar ik heb geen tijd.
I want to come, but I have no time.

Het is duur, maar het werkt goed.
It is expensive, but it works well.

i **Maar** expresses contrast.
The clause after **maar** keeps main-clause order.

3 Of

or — alternatives

Formule:

Keuze A + of + Keuze B

Voorbeelden:

Wil je koffie of thee?
Would you like coffee or tea?

We gaan met de bus of we lopen.
We take the bus or we walk.

i **Of** can mean “or” or “whether”.
Examples: *koffie **of** thee; ik weet niet **of** hij komt.*

4 Want

because — main-clause link

Formule:

Hoofdzin + want + subject + pv + rest

Voorbeelden:

Ik blijf thuis, want ik ben moe.
I stay home because I am tired.

We gaan vroeg weg, want we hebben les.
We leave early because we have class.

i **Want** gives a reason and connects two main clauses: subject before pv.

5 Omdat

because — subordinate clause

Formule:

Hoofdzin + omdat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik blijf thuis, omdat ik ziek ben.
I stay home because I am ill.

Omdat het regent, blijf ik binnen.
Because it is raining, I stay inside.

i After **omdat**, the pv usually comes last.
If **omdat** comes first, use inversion.

6 Dus

so / therefore — result

Formule:

Hoofdzin + dus + subject + pv + rest

Voorbeelden:

Ik ben ziek, dus ik rust.
I am ill, so I rest.

Ik ben ziek, dus rust ik.
I am ill, so I rest.

i **Dus** can link two clauses (***dus** ik ga*).
As an adverb, it causes inversion (***dus** ga ik*).

7 Als

if / when — condition or habit

Formule:

Hoofdzin + als + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik help je als ik tijd heb.
I help you if I have time.

Als ik klaar ben, bel ik je.
When I am ready, I will call you.

i **Als** starts a subordinate clause for a condition or recurring time situation.

8 Terwijl

while — actions at the same time

Formule:

Hoofdzin + terwijl + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik werk terwijl jij leest.
I work while you read.

Terwijl zij kookt, dek ik de tafel.
While she cooks, I set the table.

i **Terwijl** means two things happen at once.
After **terwijl**, the pv comes at the end.

! Important

Main clauses

En, maar, of, want and conjunction dus connect main clauses.
Normal main-clause word order remains.

Subordinate clauses

Omdat, als and terwijl introduce bijzinnen:
the pv usually comes at the end.

Important difference

Dus as a conjunction: dus ik ga.
As an adverb: dus ga ik (inversion).

4.b. Voorwaarden & tijd

conditions and time clauses

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Vraagwoord | Voegwoord | Rest | *Kernconstructie*

1 Als

if / when — condition or habit

Formule:

Hoofdzin + als + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik bel je als ik thuis ben.
I will call you if I am home.

Als het mooi weer is, wandelen we.
When the weather is nice, we go for a walk.

i **Als** can mean “if” or “when”.
After **als**, the pv normally comes last.

2 Wanneer

when — question or time

Formule:

Vraagwoord + pv + subject + rest + ?

Voorbeelden:

Wanneer vertrek je ?
When are you leaving?

Ik weet niet wanneer hij komt.
I do not know when he is coming.

i In a question, the pv follows **wanneer**.
In a subordinate clause, the pv comes last.

3 Voordat

before — time clause

Formule:

Hoofdzin + voordat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik lees het bericht voordat ik antwoord.
I read the message before I reply.

Voordat we eten, wassen we onze handen.
Before we eat, we wash our hands.

i **Voordat** means “before”.
Use it to say what happens first.

4 Nadat

after — time clause

Formule:

Hoofdzin + nadat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik bel je nadat ik klaar ben.
I will call you after I am finished.

Nadat de les klaar is, ga ik naar huis.
After class is finished, I go home.

i **Nadat** describes what happens after something else.
Completed actions often use a perfect tense.

5 Terwijl

while — actions overlap

Formule:

Hoofdzin + terwijl + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik luister naar muziek terwijl ik werk.
I listen to music while I work.

Terwijl we wachten, leest zij een boek.
While we wait, she reads a book.

i **Terwijl** connects two actions or situations
that happen at the same time.

6 Totdat

until — end point

Formule:

Hoofdzin + totdat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik blijf hier totdat de bus komt.
I stay here until the bus arrives.

Totdat hij klaar is, wachten we.
Until he is ready, we wait.

i **Totdat** marks the moment
when an action or situation ends.

7 Zodra

as soon as — immediate sequence

Formule:

Hoofdzin + zodra + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik bel je zodra ik aankom.
I will call you as soon as I arrive.

Zodra de winkel open is, gaan we naar binnen.
As soon as the shop opens, we go inside.

i **Zodra** means “as soon as”.
The next action happens right away.

! Important

Condition

Als often means if; it can also mean when in a repeated situation.

Time

Wanneer = when; voordat = before; nadat = after;
terwijl = while; totdat = until; zodra = as soon as.

Word order

After these conjunctions, the pv usually comes last.
A fronted clause causes inversion in the main clause.

4.c. Reden & gevolg

reason and result

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Voegwoord | Infinitief | Rest

1 Omdat

because · subordinate clause

Formule:

Hoofdzin + omdat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik blijf thuis, omdat ik ziek ben.
I stay home because I am ill.

Hij neemt de bus, omdat het regent.
He takes the bus because it is raining.

i **Omdat** gives a reason.
After **omdat**, the pv usually comes last.

2 Want

because · links main clauses

Formule:

Hoofdzin + want + subject + pv + rest

Voorbeelden:

Ik blijf thuis, want ik ben ziek.
I stay home because I am ill.

We vertrekken vroeg, want we hebben les.
We leave early because we have class.

i **Want** gives a reason.
After **want**, use normal word order: subject + pv.

3 Dus

so / therefore · result

Formule:

Hoofdzin + dus + subject + pv + rest

Voorbeelden:

Het regent, dus ik neem een jas mee.
It is raining, so I take a coat.

Ik ben moe, dus ik ga slapen.
I am tired, so I am going to sleep.

i **Dus** gives a result. You can say:
dus *ik ga*, or ***dus*** *ga ik*.

4 Daarom

for that reason

Formule:

Reden + daarom + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Daarom blijf ik thuis.
That is why I stay home.

Daarom koken we nu.
That is why we are cooking now.

i **Daarom** refers to an earlier reason.
When it starts the main clause, pv comes before subject.

5 Daardoor

as a result / because of that

Formule:

Oorzaak + daardoor + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Daardoor kwam ik te laat.
As a result, I arrived late.

Daardoor spreekt hij beter.
As a result, he speaks better.

i **Daardoor** gives a result.
At the start, it causes inversion: ***daardoor*** *kwam ik*.

6 Hierdoor

because of this / as a result

Formule:

Situatie + hierdoor + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Hierdoor werd het koud.
Because of this, it became cold.

Hierdoor voel ik me zekerder.
Because of this, I feel more confident.

i **Hierdoor** points back to this cause or situation.
At the start, it triggers inversion (pv before subject).

! Important

Reasons

Omdat and want explain why something happens.

Results

Dus, daarom, daardoor and hierdoor express consequences.

Word order

Omdat: subordinate pv near the end.
Want / dus: main-clause order.
Fronted daarom / daardoor / hierdoor: inversion.

4.d. Volgorde & tijd

sequence and time

ikben vitali

Subject | pv | Rest | *Kernconstructie*

1 Eerst

first

Formule:

Eerst + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Eerst controleer ik de tekening.
First I check the drawing.

Eerst drink ik koffie.
First I drink coffee.

i Use **eerst** for the first step. When it starts a main clause, the pv comes before the subject.

2 Dan

then

Formule:

Dan + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Dan begin ik te werken.
Then I start working.

Dan maken we een afspraak.
Then we make an appointment.

i **Dan** introduces the next action.
At the start of a clause, it causes inversion.

3 Daarna

after that

Formule:

Daarna + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Daarna ga ik naar huis.
After that, I go home.

Daarna bellen wij de klant.
After that, we call the client.

i **Daarna** means “after that”.
Use it for the next action.

4 Vervolgens

next / subsequently

Formule:

Vervolgens + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Vervolgens controleren we de maten.
Next, we check the dimensions.

Vervolgens stuur ik de pdf.
Next, I send the PDF.

i **Vervolgens** means “next”.
It is a little more formal than daarna.

5 Ondertussen / intussen

meanwhile

Formule:

Ondertussen + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Ondertussen werk ik verder.
Meanwhile, I continue working.

Intussen kookt zij het avondeten.
Meanwhile, she cooks dinner.

i **Ondertussen / intussen** mean “meanwhile”.
Two things happen at the same time.

6 Later

later

Formule:

Later + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Later bel ik je terug.
I'll call you back later.

Later praten we verder.
We will talk more later.

i **Later** refers to a later moment.
Fronted **later** causes inversion in the main clause.

7 Uiteindelijk

eventually / in the end

Formule:

Uiteindelijk + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Uiteindelijk vinden we een oplossing.
Eventually, we find a solution.

Uiteindelijk krijg ik antwoord.
Eventually, I get an answer.

i **Uiteindelijk** tells the final result,
often after some time or a problem.

8 Tot slot / ten slotte

finally / last of all

Formule:

Tot slot + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Tot slot controleren we alles.
Finally, we check everything.

Ten slotte stuur ik het verslag.
Finally, I send the report.

i **Tot slot** and **ten slotte** introduce the final step
or concluding point in a sequence.

! Important

Sequence

Eerst → dan → daarna → vervolgens → tot slot.

Eventually

Uiteindelijk = final result; op den duur = after some time.

Not the same!

Eventueel = possibly / if needed, NOT eventually.
Fronted time words cause
inversion (pv before subject).

5.a. Eens of oneens

agreeing and disagreeing

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Rest | *Kernconstructie*

1 Ik ben het met je eens

I agree with you

Formule:

Subject + pv + *rest*

Voorbeelden:

Ik ben *het met je eens.*
I agree with you.

Wij zijn *het helemaal met jou eens.*
We completely agree with you.

i Use **het met iemand eens** zijn to agree with a person.

2 Daar ben ik het mee eens

I agree with that

Formule:

Extra informatie + pv + subject + *rest*

Voorbeelden:

Daar ben ik *het mee eens.*
I agree with that.

Daar ben ik *het helemaal mee eens.*
I completely agree with that.

i If you start with **daar**, the pv comes before the subject.

3 Ik ben het niet met je eens

I disagree with you

Formule:

Subject + pv + *rest*

Voorbeelden:

Ik ben *het niet met je eens.*
I disagree with you.

Wij zijn *het daar niet mee eens.*
We disagree with that.

i Use **niet** in this phrase to say you disagree.

4 Je hebt gelijk

you are right

Formule:

Subject + pv + *rest*

Voorbeelden:

Je hebt *gelijk.*
You are right.

Dat *klopt.*
That is correct.

i Use ***je hebt gelijk*** or ***dat klopt*** to say someone is right.

5 Dat denk ik ook

I think so too

Formule:

Dat (rest) + pv + subject + *rest*

Voorbeelden:

Dat denk ik *ook.*
I think so too.

Dat vind ik *ook.*
I agree with that too.

i When you start with **dat**, the pv comes before the subject.

6 Ik zie het anders

I see it differently

Formule:

Subject + pv + *rest*

Voorbeelden:

Ik zie *het anders.*
I see it differently.

Daar denk ik *anders over.*
I have a different opinion on that.

i A polite way to disagree.
Starting with **daar** changes the word order.

7 Ik weet het niet zeker

I am not sure

Formule:

Subject + pv + *rest*

Voorbeelden:

Ik weet *het niet zeker.*
I am not sure.

Daar ben ik *niet zeker van.*
I am not sure about that.

i Use this when you are not sure,
even if you do not disagree.

! Important

Agree

Ik ben het met je eens. / Daar ben ik het mee eens.
Use met + person; daar ... mee for a view.

Disagree

Ik ben het niet met je eens. / Ik zie het anders.

Doubt & inversion

Ik weet het niet zeker.
Starting with daar / dat puts pv before subject.

5.b. Meningen geven

giving opinions

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Voegwoord | Infinitief | Rest

1 Ik vind dat ...

I think that ...

Formule:

Subject + pv + dat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik vind dat dit een goed idee is.
I think this is a good idea.

Ik vind dat hij gelijk heeft.
I think he is right.

i After **ik vind dat**, the pv comes at the end of that part of the sentence.

2 Ik denk dat ...

I think that ...

Formule:

Subject + pv + dat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik denk dat hij morgen komt.
I think he is coming tomorrow.

Ik denk dat het morgen regent.
I think it will rain tomorrow.

i Use ***ik denk dat*** to say what you think or expect. The verb comes at the end after dat.

3 Volgens mij ...

in my opinion ...

Formule:

Extra informatie + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Volgens mij is dit de beste optie.
In my opinion, this is the best option.

Volgens mij heeft hij gelijk.
In my opinion, he is right.

i **Volgens mij** is not a question. At the start, put pv before subject.

4 Naar mijn mening ...

in my opinion (formal)

Formule:

Extra informatie + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Naar mijn mening werkt dit systeem beter.
In my opinion, this system works better.

Naar mijn mening hebben we meer tijd nodig.
In my opinion, we need more time.

i More formal than **volgens mij**. When it comes first, put the pv before the subject.

5 Ik geloof dat ...

I believe that ...

Formule:

Subject + pv + dat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik geloof dat dit een goede oplossing is.
I believe this is a good solution.

Ik geloof dat zij gelijk heeft.
I believe she is right.

i Use ***ik geloof dat*** to say what you believe is true. The verb comes at the end after dat.

6 Wat mij betreft ...

as far as I am concerned ...

Formule:

Extra informatie + pv + subject + rest

Voorbeelden:

Wat mij betreft kunnen we morgen beginnen.
As far as I am concerned, we can start tomorrow.

Wat mij betreft is dat geen probleem.
As far as I am concerned, that is no problem.

i Use this to say what you think or prefer. When it comes first, pv goes before subject.

7 Ik ben van mening dat ...

I am of the opinion that ...

Formule:

Subject + pv + rest + dat + subject + rest + pv

Voorbeelden:

Ik ben van mening dat we meer tijd nodig hebben.
I am of the opinion that we need more time.

Ik ben van mening dat dit een goede beslissing is.
I am of the opinion that this is a good decision.

i Formal way to say what you think. After dat, put the pv at the end.

! Important

After dat

After vind / denk / geloof dat, put the verb group at the end.

Inversion

When you start with volgens mij, etc., the pv comes before the subject.

Use

Express opinions, beliefs, expectations or your standpoint.

5.c. Keuzes & voorkeuren

choices and preferences

ikben vitali

Subject | pv | Vraagwoord | Voegwoord | Infinitief | Rest | *Kernconstructie*

1 Ik kies voor ...

I choose ...

Formule:

Subject + pv + *voor* + optie

Voorbeelden:

Ik kies *voor* dit ontwerp.
I choose this design.

Wij kiezen *voor* kwaliteit.
We choose quality.

i Use **kiezen voor** to say which option you select.

2 Ik kies tussen ... en ...

I choose between ... and ...

Formule:

Subject + pv + *tussen* + optie 1 + en + optie 2

Voorbeelden:

Ik kies *tussen* rood en blauw.
I choose between red and blue.

Wij kiezen *tussen* koffie en thee.
We choose between coffee and tea.

i Use **kiezen tussen ... en ...** to name your multiple choices.

3 Ik heb liever ...

I prefer ...

Formule:

Subject + pv + *liever* + optie 1 + dan + optie 2

Voorbeelden:

Ik heb *liever* koffie dan thee.
I prefer coffee to tea.

Wij hebben *liever* een vroege afspraak.
We prefer an early appointment.

i **Liever** expresses a preference; use **dan** when comparing two choices.

4 Ik zou liever ...

I would rather ...

Formule:

Subject + pv + *liever* + rest + infinitief

Voorbeelden:

Ik zou *liever* morgen vertrekken.
I would rather leave tomorrow.

Wij zouden *liever* thuis werken.
We would rather work from home.

i **Zou / zouden** + **liever** + infinitive makes a preference softer.

5 Of ... of ...

either ... or ...

Formule:

Of + subject + pv + rest + of + subject + pv

Voorbeelden:

Of je gaat mee, of je blijft thuis.
Either you come along or you stay home.

Of we bellen, of we mailen.
Either we call or we email.

i With **of ... of ...**, the normal subject + pv order remains.

6 Ofwel ... ofwel ...

either ... or ... (stronger)

Formule:

Ofwel + pv + subject + rest + ofwel + pv + subject

Voorbeelden:

Ofwel nemen we de trein, ofwel gaan we te voet.
Either we take the train or we walk.

Ofwel bellen we, ofwel mailen we.
Either we call or we email.

i In Belgium, after **ofwel**, the pv usually comes before the subject.

7 Het hangt ervan af

it depends

Formule:

Subject + pv + rest + of + subject + pv

Voorbeelden:

Het hangt *ervan af* of het regent.
It depends on whether it rains.

Het hangt *ervan af* wanneer hij komt.
It depends on when he arrives.

i After **of** / **wanneer**, the pv comes at the end of that part of the sentence.

! Important

Choosing

Kiezen voor selects one option;
kiezen tussen ... en ... names alternatives.

Preferences

Liever ... dan compares preferences;
zou liever is gentler.

Choices & inversion

In Belgium, after ofwel use pv + subject.
After of ... of use subject + pv.

5.d. Advies & suggesties

advice and suggestions

ikben vitali

Subject | pv | Extra info | Vraagwoord | Infinitief | Rest | *Kernconstructie*

1 Je moet ...

strong advice / something you must do

Formule:

Subject + pv + rest + infinitief

Voorbeelden:

Je moet meer oefenen.
You must practise more.

Je moet vroeger vertrekken.
You must leave earlier.

i **Je moet** sounds strong.
It can sound like an order.

2 Je kunt ...

possible option

Formule:

Subject + pv + rest + infinitief

Voorbeelden:

Je kunt de leraar vragen.
You can ask the teacher.

Je kunt deze app gebruiken.
You can use this app.

i **Je kunt** gives someone a choice without telling them what to do.

3 Je zou moeten / kunnen ...

softer advice

Formule:

Subject + pv + rest + *moeten / kunnen* + infinitief

Voorbeelden:

Je zou meer water *kunnen* drinken.
You could drink more water.

Je zou dit eerst *moeten* lezen.
You should read this first.

i **Je zou moeten** = you should; **je zou kunnen** = you could.
Both are softer than je moet.

4 Het is beter om ...

advice

Formule:

Subject + pv + rest + *om* + rest + *te* + infinitief

Voorbeelden:

Het is beter *om* rustig *te* spreken.
It is better to speak calmly.

Het is beter *om* op tijd *te* vertrekken.
It is better to leave on time.

i **Het is beter om ... te + infinitief**
recommends a better action.

5 Misschien kun je ...

gentle suggestion

Formule:

Extra informatie + pv + subject + rest + infinitief

Voorbeelden:

Misschien kun je morgen komen.
Maybe you could come tomorrow.

Misschien kun je hem bellen.
Perhaps you could call him.

i When **misschien** comes first, say ***kun je***, not *je kunt.*

6 Laten we ...

let's ... / shared suggestion

Formule:

Pv + subject + rest + infinitief

Voorbeelden:

Laten we nu beginnen.
Let's start now.

Laten we samen oefenen.
Let's practise together.

i Use **laten we** to suggest doing something together.

7 Waarom ... niet?

suggestion as a question

Formule:

Vraagwoord + pv + subject + rest + *niet?*

Voorbeelden:

Waarom probeer je dat *niet?*
Why don't you try that?

Waarom neem je de trein *niet?*
Why don't you take the train?

i Why not ...?
Can suggest something indirectly and politely.

! Important

Direct or gentle?

Je moet is strong; je zou moeten and misschien kun je sound softer.

Suggestions

Je kunt offers an option;
laten we proposes a joint action.

Word order

With two verbs, the second is often at the end.
With misschien first, pv comes before subject.